

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก
อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นายบุญรอง สายน้อย

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรทัศน์ อินทร์คัมพร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์คุณฉวี วัฒน	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ สุทธิสุภา	กรรมการ
รองศาสตราจารย์กฤษิน ศรีมงคล	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาถึงการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับงานพัฒนาส่งเสริมอาชีพการเกษตรของเกษตรกรที่อยู่ ภายใต้ความรับผิดชอบของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมกับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา โครงการหลวงห้วยลึก ในการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร การจำหน่ายราคาผลผลิตและการ สนับสนุนปัจจัยการผลิต ตลอดจนการบริหารโครงการ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก และเพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของ เกษตรกร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกโครงการหลวงที่รับ การส่งเสริมการเกษตรของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก ตำบลปิงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 120 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าโคสแควร์

จากการศึกษาวิจัยพบว่า เกษตรกรที่ให้ข้อมูลที่รับการส่งเสริมการเกษตรของศูนย์ พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และเป็นชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกโครงการหลวงเฉลี่ย

8.19 ปี สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 6.53 คน มีพื้นที่ถือครอง 1-5 ไร่ ไม่มีเอกสารสิทธิ มีรายได้เฉลี่ย 56,156.67 บาท/ปี มีระดับความคิดในด้านการส่งเสริมอาชีพ ด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก และในด้านราคาการจำหน่ายผลผลิตอยู่ในระดับปานกลาง ระดับความคิดเห็นรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประเด็นที่เกษตรกรเห็นด้วยมาก ได้แก่ ปริมาณแผนการผลิตแต่ละอย่างในการส่งเสริมอาชีพมีความเหมาะสม การติดตามงานในแปลงของเจ้าหน้าที่ การเปลี่ยนแปลงวิธีการรับซื้อเป็นแบบประกันราคา และการควบคุมการใช้สารเคมีไม่ให้มีพิษตกค้าง จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ ระดับการศึกษา พื้นที่ถือครอง ไร่/พื้นที่ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีความสัมพันธ์กับด้านการส่งเสริมอาชีพ รายได้รวม ไร่/พื้นที่ และระยะเวลาเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับด้านการจำหน่ายและราคาผลผลิต และระดับการศึกษา พื้นที่ถือครอง ไร่/พื้นที่ และระยะเวลา มีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับราคาผลผลิตที่มีราคาต่ำ ปริมาณการส่งเสริมอาชีพมีน้อย การสนับสนุนปัจจัยการผลิตไม่ได้ทุกอย่างตามที่ต้องการ และปัจจัยการผลิตมีราคาแพง การดำเนินงานของศูนย์ขาดเครื่องมือ และอุปกรณ์ ปัญหาอุปสรรคอื่น ๆ ได้แก่ พื้นที่ทำกินไม่เพียงพอ การแพร่ระบาดของยาเสพติด ข้อเสนอแนะก็คือ โครงการหลวงควรรับซื้อผลผลิตแบบประกันราคาแบบเงินสด ปรับราคาซื้อผลผลิตให้ใกล้เคียงราคาของพ่อค้า เพิ่มปริมาณแผนการผลิตและสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้ตามที่เกษตรกรต้องการ จัดสรรพื้นที่ทำกินให้มากขึ้น และมีการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึกควรให้ความสำคัญที่จะทำให้เกษตรกรได้รับความรู้เพิ่มเติมเช่น นำเกษตรกรไปศึกษาดูงาน จัดการสัมมนา การฝึกอบรม นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึกควรพยายามสร้างความพึงพอใจของเกษตรกรให้มากกว่านี้ โดยวิเคราะห์หาสาเหตุปัจจัยต่าง ๆ ที่จะทำให้เกษตรกรเกิดความพึงพอใจเพื่อจะทำให้การดำเนินงานของศูนย์ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

Independent Study Title	Implementation of Huay Luk Royal Development Center, Chiang Dao District, Chiang Mai Province.		
Author	Mr.Boonrong Saynoi		
M.S.(Agriculture)	Agricultural Extension		
Examining Committee			
	Asst.Prof.Dr.Wallratat	Intaruccomporn	Chairman
	Assoc.Prof.Dusdee	Nalampang	Member
	Assoc.Prof.Dr.Paiboon	Suthasupa	Member
	Assoc.Prof.Katin	Srimongkol	Member

ABSTRACT

This research was to analyse Agricultural Extension of Huay Luk Royal Project Development center Chiang Dao District, Chiang Mai Province. to fine out the relationship between personal background, socio-economic and psychological factors of farmers and farmer's opinions as well as farmer's constraints and suggestions. The population were 120 farmer members of Agricultural Extension of Huay Luk Royal Project Development Center, Tambon Ping Khong, Chiang Dao District, Chiang Mai Province. Data collection was carried out through questionnaires. Data was analyzed by means of Descriptive Statistics with emphasis on percentage. Arithmetic Mean. Standard Deviation and Chi-Square test.

From research findings, it was found that the majority of farmers who were members of agricultural extension of Huay Luk Royal Project Development Center were males. Most of them were Hmong, finished Patthom 4 and were married. Membership duration of the Royal Project averaged at 8.19 years, with 6.53 family members and 1-5 rai of landholding without title deeds. Their average annual income was 56,156.67

rai of landholding without title deeds. Their average annual income was 56,156.67 baht/year. As regards their opinions towards extension, they had moderately opinions with the work, with agricultural extension and with production factors supported by the Royal Project Development Center. Their opinions of product's price was rated moderately while opinions of the three aspects was considerably moderate. The highly agrard opinions with agricultural extension was quantity of product planning, following up officer. Changing buy products method in to price insurance control of chemical rescind of products. From hypothesis testing, it was found that sex, level of education, holding area, ethnicity, membership was related duration to occupational promotion. Income, ethnicity and membership duration were related to product's price and level of education, holding area ethnicity and membership duration were related to production factors support.

As for farmer's constraints and suggestions, it was discovered that low price of product, the amount of extension work was rather limited; production factors provided by the center did not cover farmer's demand and its price was too high and the center lacked of requirements. Other problems found were holding area was not enough, drugs problems, etc. The farmers suggested that the Royal Project should purchase their products with guaranteed price and with cash, price guarantee according to the market, increase production planning, support production factors as much as farmers required, increase holding area and effectively prevent and control drugs abuse. Suggestions drawn from this research were the Huay Luk Royal Project Development Center should concentrate on additional education for farmers, such as, study tour, seminar, training, and so forth. Additionally, the Huay Luk Royal Project Development Center should try to create job satisfaction by looking at factors affecting their satisfaction, if the work of the center was to be effective and successful.